

Centre Fraternal Instructiu

Òdena

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Carrer Jaume I, 28
Emplaçament Al centre del nucli d'Òdena

Coordenades:

Latitud: 41.6064
Longitud: 1.63995
UTM Est (X): 386671
UTM Nord (Y): 4606970

Classificació

Número de fitxa 08143 - 13
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Noucentisme Contemporani
Segle XX
Any 1906
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari IPA, núm. 6.736
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament d'Òdena. Plaça Major, 2
Autoria de la fitxa Josep-Vicenç Mestre i Casanova
Data de registre de la fitxa: dc., 09/10/2013 - 02:00

Descripció

Edifici de planta en forma de L que consta de planta baixa i planta pis i disposa d'un pati davant la façana principal tancat per un mur amb reixa. L'edifici presenta un capcer corbat que amagava l'antiga teulada i unes senzilles ornamentacions geomètriques que ornamenten la façana. A la façana principal, de composició senzilla, destaca el revestiment de rajoles vidriades de color verd de l'ampit de les obertures. La tanca està construïda amb un muret baix i quatre pilars de maó ceràmic vist coronats amb un revestiment ceràmic i una gerra amb fruites, també de material ceràmic de color verd. La tanca disposa d'un portal d'accés centrat amb la façana principal. Unes escaletes puguen fins el nivell del pati, situat en una terrassa superior. El portal i la reixa de tancament són de ferro forjat, conferint una total transparència entre el carrer i el pati interior.

L'edifici ha estat recentment reformat. La reforma ha reconstruït la planta primera de l'ala lateral, conservant la planta baixa amb paredat irregular vist i obertures perfilades amb maó ceràmic. La planta primera està construïda amb totxana sense revestir i les obertures són d'estil contemporani.

El cos principal ha conservat la imatge exterior però ha sofert canvis importants. La planta primera ha quedat sense edificar, de manera que les finestres donen a cel obert. El portal d'accés a l'immoble queda situat a una cota superior que el nivell d'ús del pati i el pati a una cota superior que el carrer. Per possibilitar l'accessibilitat a l'edifici, s'ha habilitat un segon accés al recinte consistent en una rampa que comunica el carrer amb el nivell de pati i empalma amb una altre rampa que voreja la façana principal fins accedir al portal de l'immoble. Unes escales alternatives comuniquen el pati amb l'accés a l'immoble.

Observacions:

Descripció extreta de la fitxa de l' Inventari del Patrimoni Històric, Arquitectònic i Ambiental d'Òdena, Diputació de Barcelona, Servei del Patrimoni Local i Ajuntament d'Òdena. Barcelona, 2013.

Història

Segons Josep-Vicenç Mestre: El 13 d'abril del 1906 una junta formada per Josep Canet, Josep Canals, Isidre Mensa, Francesc Vallès, Salvador Torras i Jaume Gelabert proposaren l'emissió d'accions per la creació del "Centro Fraternal Instructivo", conegut popularment com el Centre Republicà o Centre Vell.

El Centro Fraternal Instructivo tenia com a objectiu treballar "a favor de la cultura, instrucció y de los principios republicanos democráticos federalistas, procurar el fomento y el desarrollo progresivos de los intereses morales y materiales de este pueblo, de Cataluña y en general de España". L'edifici constava d'un teatre, una sala de lectura-biblioteca i d'una sala-cafè. Un dels principals objectius de l'entitat era "procurar la moralidad y buenas costumbres de sus asociados, no se permitirán juegos cuya partida ascienda a más de quince céntimos".

Els odenencs, socis del Centro, de fort sentiment republicà i federalista, eren homes progressistes, d'un alt nivell d'associacionisme, que intentaren augmentar l'índex de lectura i de participació cultural. Com a mostra destaquen la "Penya dels Frescos", grup de joves del "Centro", que organitzava activitats esportives i que van fundar el primer club de futbol d'Òdena. Els socis també fundaren el periòdic "Òdena Libre", com a expressió dels seus ideals, amb la finalitat de " labrar por el Progreso y la Libertad de los pueblos y por la redención de la sociedad esclava". Aparegut el 22 d'agost de 1915 sota la denominació de quinzenal republicano, a partir del número 9 (gener de 1916), fou editat mensualment".

Després de la guerra civil l'edifici fou incautat per l'Ajuntament i literalment abandonat. A la dècada dels 80 va ser habilitat per encabir aules de l'escola d'Òdena que necessitava espai urgentment i que es van utilitzar fins a la inauguració de l'actual edifici escolar, l'any 1985.

La darrera rehabilitació es va portar a terme l'any 1999.

Bibliografia

Inventari del Patrimoni Històric, Arquitectònic i Ambiental d'Òdena, Diputació de Barcelona, Servei del Patrimoni Local i Ajuntament d'Òdena. Barcelona, 2013.

MESTRE CASANOVA, Josep-Vicenç (1989): "Òdena comptava a principis de segle amb unes infraestructures socials envejables", Òdena, Butlletí d'Informació Municipal. Nova època, 17, Ajuntament d'Òdena, Òdena, pp.7-8.

